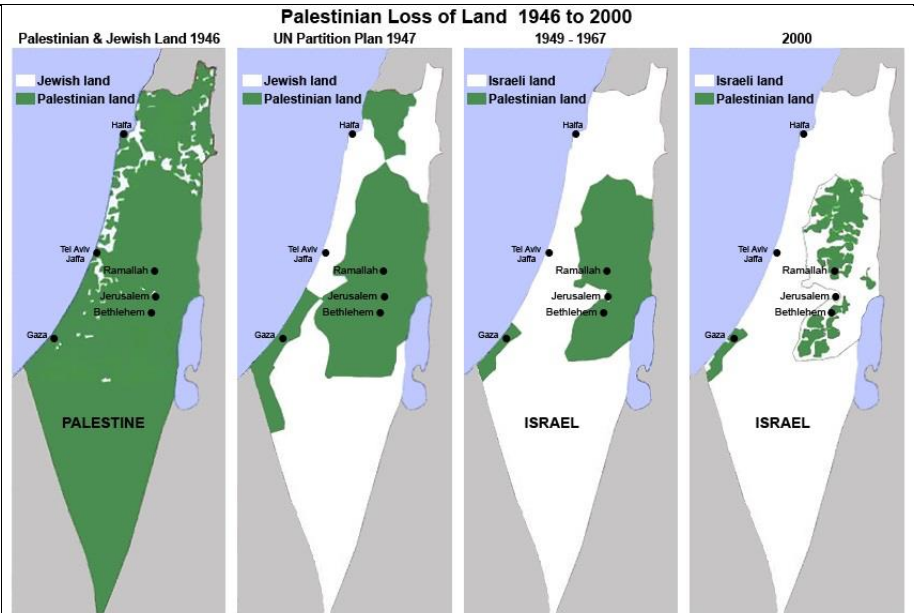

Fag: Historie/ Samfunnskunnskap / Norsk	Tema: Historisk perspektiv
Mål for hele undervisningsopplegget: <i>(Læringsmål: Hvilke kunnskaper, ferdigheter og forståelse skal elevene utvikle?)</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Drøfte hvordan fremstillinger av fortiden, hendelser og grupper har påvirket og påvirker folks holdninger og handlinger
Læremidler og læringsressurser: <i>(Hvilke læremidler og ressurser skal du bruke i undervisningsopplegget? Eksempler på læremidler og læringsressurser er lærebok, spill, digitale ressurser m.m..)</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Digitale ressurser (se på kart nedenfor enten via lerret, eller ved elevenes egne skjermer) - Hver elev trenger enten pc/iPad - Dette opplegget egner seg for en dobbeltime
Detaljert beskrivelse av opplegget Oppstart <i>(Hvordan introdusere tema? Aktualisering? Hvilke spørsmål bør stilles?)</i>	Be elevene se på de to kartene nedenfor og svare på disse spørsmålene med hver for seg: <ul style="list-style-type: none"> - Hva er forskjellen mellom de to kartene? - Hvorfor tror du de er så forskjellige? - Hvem er det som har laget kartene? Hvis du har pc/iPad kan du google deg fram til hvem som står bak de to nettsidene. Gi dem 10 minutter før dere tar samtalen i plenum.

<https://www.nupi.no/media/bilder/artikkelfoto/palestinian-loss-of-land>

Hvordan det jødiske folkets land har krympet

Israel har akseptert tap av, og trukket seg ut av, store landområder i håp om å få fred med sine arabiske naboer.

1920: Mandatområdet hvor Storbritannia hadde lovet et jødisk nasjonalt hjemland.

1921: Storbritannia skiller ut Transjordan og overgir det til arabisk kontroll, omlag 77 prosent av arealet.

1947: FN's generalforsamling foreslår å dele restområdet i en jødisk og arabisk stat. Araberne sier NEI.

1949: Våpenhvilelinjene gir det jødiske folk suverenitet på ca 18 prosent av mandatområdet fra 1920.

1973: Våpenhvilelinjer etter Jom Kippur-krigen.

1979: Delvis tilbaketrekning fra Sinai etter Camp David-avtalen.

1982: Full tilbaketrekning fra Sinai avsluttet.

1995: Palestinsk selvstyre på deler av Vestbredden og Gaza.

2005: Israel helt ut av Gaza.

<https://miff.no/israel-palestina-konflikten>

Hoveddel

(Hva skal lærer og elevene gjøre?)

Tema for dagens time er “Kan konflikten komme til en løsning?”. Med en historie som strekker seg lenger enn elevene har levd, er det viktig å forstå hvordan fremstillingen av historien er med på å forme meninger i dag.

Se dette klippet på Urix som heter “Kan krigen stoppes?” fra 25.10.2023. Den er på 30 minutter.

<https://tv.nrk.no/serie/urix/202310/NNFA53102523/avspiller>

Bruk Menti til å be elevene skrive ned spørsmål de har som de kan dele anonymt. Del deretter elevene i grupper på fire og fire. Sammen med klassen skal du nå samle de spørsmålene som ligner, sammen i elevgrupper, slik at alle spørsmålene som har kommet opp nå er delt i like mange bolker som det er elevgrupper. Poenget er å dele en bolke med spørsmål til hver gruppe. Det er nå gruppens oppgave å finne fram til svar så de kan presentere dette foran resten av klassen. De kan gjerne lage PowerPoint, men det er viktig at de viser til kildene de bruker.

Før de setter i gang er det fint å støtte elevene i kildebruk ved å samtale om forskjellige kilder man kan bruke. Hva er forskjellen mellom nøytrale, Palestinavennlige og Israelfvennlige sider? For eksempel:

Palestinakomiteen som et eksempel på en Palestinavennlig side:

<https://palestinakomiteen.no/>

MIFF som et eksempel på en Israelfvennlig side:

<https://miff.no/>

Eksempler på “nøytrale” kilder (kan man noen gang være helt nøytral?):

Store norske leksikon

<https://snl.no/Midt%C3%B8sten-konflikten>

FN

<https://www.fn.no/konflikter/palestina>

	<p>Amnesty International https://amnesty.no/israelpalestina</p> <p>Norsk folkehjelp https://www.flyktninghjelpen.no/</p> <p>Røde Kors https://www.rodekors.no/</p> <p>Leger uten grenser https://legerutengrenser.no/</p> <p>Hvordan vil vi kategorisere kilder som:</p> <p>Jewish Voice for Peace https://www.jewishvoiceforpeace.org/</p> <p>Al Jazeera https://www.aljazeera.com/tag/israel-palestine-conflict/</p> <p>CNN https://edition.cnn.com/world/middle-east</p> <p>og andre nasjonale nyhetskanaler som NRK, Dagbladet, VG osv.? Ta en samtale med elevene.</p>
<p>Avslutning</p> <p><i>(Hvordan runde av? Skal klassen oppsummere sammen? Notere ned sine tanker? Kva de har lært?)</i></p>	<p>Hver gruppe presenterer svarene sine, forklarer hvordan de kom fram til dem og hvilke kilder de har brukt. Var det vanskelig å komme fram til svarene?</p>

Fag: Historie/ Samfunnskunnskap /norsk	Tema: Kildekritikk og nettvett
Mål for hele undervisningsopplegget: <i>(Læringsmål: Hvilke kunnskaper, ferdigheter og forståelse skal elevene utvikle?)</i>	Vurdere på hvilke måter ulike kilder gir informasjon om et samfunnsfaglig tema, og reflektere over hvordan algoritmer, ensrettede kilder eller mangel på kilder og kildekritikk kan prege forståelsen vår. <ul style="list-style-type: none"> ● utforske ● ulike plattformer for digital samhandling og reflektere ● over hvordan digital deltakelse og samhandling påvirker formen på og innholdet i samfunnsdebatten
Læremidler og læringsressurser: <i>(Hvilke læremidler og ressurser skal du bruke i undervisningsopplegget? Eksempler på læremidler og læringsressurser er lærebok, spill, digitale ressurser m.m..)</i>	Lærer trenger pc/iPad å koble opp til en skjerm
Detaljert beskrivelse av opplegget Oppstart <i>(Hvordan introdusere tema? Aktualisering? Hvilke spørsmål bør stilles?)</i>	Tema for timen er aktivisme og deltakelse gjennom sosiale medier.

Hoveddel

(Hva skal lærer og elevene gjøre?)

Elevene skal høre på dette klippet sammen i plenum (38 min.):

[https://radio.nrk.no/podkast/ekko -
et aktuelt samfunnsprogram/1_1abea0e7-c379-4f58-bea0-
e7c3794f5873](https://radio.nrk.no/podkast/ekko_-_et_aktuelt_samfunnsprogram/1_1abea0e7-c379-4f58-bea0-e7c3794f5873)

Deretter setter dere pulter og stoler til siden så klasserommet har et stort og ledig plass i midten. Hele klassen stiller seg midt i klasserommet og skal få tillest forskjellige argumenter fra lærer. Lærer ber da de som er for argumentet stille seg til den ene siden av klasserommet, og de som er mot stiller seg naturligvis på motsatt side. Elevene rekker opp en hånd for å argumentere for sitt ståsted. De har lov til å bevege seg gjennom aktiviteten, så hvis noen på motstående side kommer med et argument som får en elev til å bytte mening, så skal eleven gå over til den siden. Fortsett slik i noen runder før elevene samles i midten igjen og får opplest neste argument.

For at elevene skal forstå aktiviteten, tar dere noen prøverunder. Les opp argumenter som “blå er en finere farge enn rød” og “høst er en bedre årstid enn vår” før du setter i gang med de ordentlige argumentene.

Liste på argumenter:

1. Det å poste på sosiale medier hjelper ikke mye (mer bruk av ordet mye)
2. Det er bedre å donere penger enn å poste på sosiale medier
3. De som kritiserer andre for å ikke poste, er hyklere for å ikke poste om alle andre konflikter selv
4. Det er en grense på hvor mye man bør legge ut om konflikten
5. Jeg skal få lov til å ta pause fra sosiale medier hvis jeg ikke orker å høre mer om konflikten
6. Folk som engasjerer om konflikter seg er bedre mennesker enn de som ikke gjør det

Lærer kan legge til flere argumenter om ønskelig.

<p>Avslutning</p> <p><i>(Hvordan runde av? Skal klassen oppsummere sammen? Notere ned sine tanker? Kva de har lært?)</i></p>	<p>“Hvilke følelser sitter du igjen med?” - Elevene bruker resterende tiden (helst rundt 15 minutter) til å tegne. Gi elevene fritt rom til å bruke både skrift, tegninger og farger for å uttrykke seg. De kan også skrive dikt hvis de ønsker.</p> <p>Gjerne heng opp, se på hverandres tegninger og snakke om dem.</p>
--	---

Fag: Historie/ Samfunnskunnskap /norsk	Tema: Menneskerettigheter
Mål for hele undervisningsopplegget: <i>(Læringsmål: Hvilke kunnskaper, ferdigheter og forståelse skal elevene utvikle?)</i>	Utforske og beskrive hvordan menneske- og urfolksrettigheter og andre internasjonale avtaler og samarbeid har betydning for nasjonal politikk, menneskers liv og likestilling og likeverd
Læremidler og læringsressurser: <i>(Hvilke læremidler og ressurser skal du bruke i undervisningsopplegget? Eksempler på læremidler og læringsressurser er lærebok, spill, digitale ressurser m.m.)</i>	Brettet ark med antall land som det er halvparten av elever. Hvis det for eksempel er 24 elever, velger du ut 12 land. Ta med blant annet Norge, USA, Israel, Palestina som observatør, Storbritannia, Frankrike, Kina, Frankrike, Tyskland, Russland, Sverige, Danmark, India. Hver elev trenger enten pc/iPad
Detaljert beskrivelse av opplegget Oppstart <i>(Hvordan introdusere tema? Aktualisering? Hvilke spørsmål bør stilles?)</i>	<ul style="list-style-type: none"> - I denne økten skal vi ta for oss verdens ledende aktør og organisasjon for menneskerettigheter; nemlig FN. Start med å forklare FNs dannelse og rolle etter 2.VK, FNs rolle i dannelsen av staten Israel og FNs rolle i dag for urfolk, internasjonale avtaler og likeverdsprinsippet. Forklar også viktige begreper som resolusjon, generalforsamling, sikkerhetsråd og betydningen av vetorett. Se under for ferdig ordliste med forklaringer på viktige begreper. - Det introduseres deretter dagens økt som skal fungere som et FN-toppmøte-rollespill. Du deler elevene i to og to og hvert par skal få et ark hvor de blir tildelt hvert sitt land. Alle par skal dermed representere hvert sitt land i dette møtet. Jobben deres er å finne ut av deres lands perspektiv og meninger rundt konflikten, og fremstille dette på møtet. Det er viktig at elevene får beskjed om at det i slike situasjoner representerer man ikke seg selv lenger. Så selv om du selv er uenig i det landet "ditt" mener, så skal du fortsatt representere det synet. Gi elevene rundt 10-20 minutter til å finne relevant stoff som de kan

	<p>notere ned eller samle på et sted som de har klart til “toppmøtet”. De jobber i de parene de er i, slik at de kan samarbeide både i forkant av og gjennom hele “toppmøtet”.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Elevene skal i par finne ut av om deres land er pro-Palestina eller pro-Israel, hva deres land mener om våpenhvile i Gaza, hvorfor de mener det de mener og argumenter for deres synspunkt. De skal også finne ut av hva de skal stemme om dette forslaget. <p>Elevene kan gjerne bruke siste generalforsamling hvor det ble stemt om våpenhvile i Gaza som utgangspunkt for å se standpunktene til de forskjellige landene:</p> <p>https://news.un.org/en/story/2023/10/1142847</p>
<p>Hoveddel</p> <p><i>(Hva skal lærer og elevene gjøre?)</i></p>	<p>Forklar reglene for debatt i FN</p> <ul style="list-style-type: none"> - Minn elevene om at de nå representerer hvert sitt land. De skal derfor påkalle hverandre med deres land, ikke navn, slik som det gjøres i FN - Påminn elevene på at alle har rett til å prate ved å rekke opp hånda og vente på deres tur - Det er ikke lov å banne eller være ufine, bli fysiske eller heve stemmen. Da kan du miste retten til å snakke. - Observatørland som Palestina har lov til å ytre seg, men har ikke stemmerett - Gå gjennom kjøreregler for diskusjoner: Hvis du skal si noe nytt, tar du opp én finger. Skal du gi en replikk på noe en annen debattant har sagt tidligere, tar du opp to fingre. Skal du stemme tar du opp alle fem fingrene. <p>Elevene skal sette seg i hesteko, med både pult og stol. Arket med navn på deres land skal brettes opp og legges forrest i pulten så alle ser hvilket land alle representerer. Lærer er ordstyrer og skal styre samtalen. Dagens debatt skal handle om “Våpenhvile i Gaza” slik som det har blitt gjort i FN. La debatten begynne, og ta tiden hvor alle som</p>

	<p>tar ordet kun får 3 minutter til rådighet til å prate før ordet går til neste person. Du som lærer kan også spørre enkelte land hva de mener, da alle elever har fått tid til å samle informasjon for hvert sitt land.</p> <p>Avslutt debatten med å stemme gjennom håndsopprekning. Få et av de fem landene med veto til å ta i bruk vetoretten sin (selv om dette ikke er et møte i Sikkerhetsrådet, er det viktig å få fram betydningen og bruken av vetoretten) slik at resolusjonen blir stemt ned.</p>
<p>Avslutning</p> <p><i>(Hvordan runde av? Skal klassen oppsummere sammen? Notere ned sine tanker? Kva de har lært?)</i></p>	<p>Samle hele klassen tilbake til vanlige plasser og ta en samlet diskusjon på hva som skjedde, hva slags ringvirkning vetoretten har, makten FN har i slike situasjoner (hvis det skulle blitt stemt ja, så har FN ikke mer makt enn å “kreve” muntlig og går ikke inn militært. Land har derfor lov til å velge om de vil høre på FN eller ikke).</p>